

Яка передбачена відповідальність до ФО, ФОП та посадових осіб ЮО за перевищення граничної суми готівкових розрахунків?

ЗІР, категорія 109.21

Відповідно до п. 6 розд. II Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148 із змінами та доповненнями (далі – Положення № 148), суб'єкти господарювання мають право здійснювати розрахунки готівкою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами:

- між собою – у розмірі до 10000 (десяти тисяч) грн. включно;
- з фізичними особами - у розмірі до 50000 (п'ятдесяти тисяч) грн. включно.

Платежі понад установлені граничні суми проводяться через банки або небанківські фінансові установи, які в установленому законодавством порядку отримали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунку, шляхом переказу коштів з поточного рахунку на поточний рахунок або внесення коштів до банку чи небанківської фінансової установи для подальшого їх переказу на поточні рахунки в банку. Кількість суб'єктів господарювання та фізичних осіб, з якими здійснюються готівкові розрахунки, протягом дня не обмежується.

Обмеження, установлене в п. 6 розд. II Положення № 148, стосується також розрахунків під час оплати за товари, придбані на виробничі (господарські) потреби за рахунок готівки, одержаної за допомогою електронного платіжного засобу.

Згідно з п. 7 розд. II Положення № 148 фізичні особи мають право здійснювати розрахунки готівкою:

- із суб'єктами господарювання протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами - у розмірі до 50000 (п'ятдесяти тисяч) гривень включно.

Платежі на суму, що перевищує 50000 гривень, проводяться через банки або небанківські фінансові установи, які в установленому законодавством України порядку отримали ліцензію на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунку, шляхом переказу коштів із поточного рахунку на поточний рахунок або внесення коштів до банку чи небанківської фінансової установи для подальшого їх переказу на поточні рахунки в банку;

- між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню, у розмірі до 50000 (п'ятдесяти тисяч) гривень включно.

Платежі на суму, яка перевищує 50000 гривень, здійснюються шляхом переказу коштів з поточного рахунку на поточний рахунок або внесення та/або переказу коштів на поточні рахунки (у тому числі на депозит нотаріуса на окремий поточний рахунок у національній валюті).

Розміри фінансових санкцій за порушення касової дисципліни встановлено Указом Президента України від 12 червня 1995 року № 436/95 «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» (далі – Указ № 436).

При цьому Указом № 436 не передбачено фінансову відповідальність за недотримання вимог пп. 6 та 7 Положення № 148 в частині перевищення граничної суми готівкових розрахунків.

Разом з тим, ст. 163 прим. 15 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-Х зі змінами та доповненнями (далі – КпАП) передбачено, що порушення порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), у тому числі перевищення граничних сум розрахунків готівкою, недотримання установлених законодавством вимог щодо забезпечення можливості розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів –

- тягне за собою накладення штрафу на фізичну особу - підприємця, посадових осіб юридичної особи від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дія, передбачена частиною першою цієї статті, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, -

- тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Таким чином, за перевищення граничної суми готівкових розрахунків до фізичної особи – підприємця та посадових осіб юридичної особи, які приймають готівку, чинним законодавством передбачено лише адміністративний штраф у розмірах, визначених ст. 163 прим. 15 КпАП.

При цьому, відповідальність до фізичних осіб за перевищення граничних сум розрахунків готівкою чинним законодавством не передбачено.